

Nejčastější zjištění Auditního orgánu a jejich dopad na praxi

Ing. Jan Mandelíček

Ing. Mikuláš Ostatnický

Ministerstvo financí
České republiky

Obsah

- **Představení činnosti Auditního orgánu**
- **Audity fondů EU**
- **Zjištění z auditů operací OP Rybářství (2014 – 2020)**
- **3E – nový fenomén kontroly zakázek?**
- **Audit systému OP Rybářství**
- **Diskuze**

PŘEDSTAVENÍ AUDITNÍHO ORGÁNU

Auditní orgán

- Odbor v Ministerstvu financí (52)
- funkce dána nařízením EU (odst. č. 63 CPR 2021/1060)
- Fondy EU
 - provádíme audity systému, audity operací a audity účtů s cílem poskytnout EK nezávislé ujištění, pokud jde o účinné fungování systémů řízení a kontroly a legalitu a správnost výdajů zahrnutých do účtů předložených EK
 - vypracováváme a předkládáme EK výrok auditora a výroční kontrolní zprávu
- Národní plán obnovy
 - provádíme audity systému a testování věcné správnosti s cílem poskytnout EK nezávislé ujištění, že milníky a cíle předkládané v žádosti o platbu jsou úplné, správné a spolehlivé a nastavené řídicí a kontrolní systémy jsou účinné a efektivní
- Další auditované prostředky poskytnuté z:
 - Finančních mechanismů EHP a Norska
 - Druhého švýcarského příspěvku
 - Azylového a migračního fondu a Fondu pro vnitřní bezpečnost
 - Fondu solidarity a dalších fondů

Auditní orgán

Co neděláme

- × Neaudituje hospodaření auditované organizace
- × Auditní orgán ≠ Interní audit
- × Nemá právní moc, neprovádí daňovou kontrolu
- × Nemá detektivní a policistickou povahu
- × Nemá nástroj vyřizování konkurenčního boje
- × Nemá zodpovědnost za odhalování podvodů a trestního jednání

Druhy auditů

Audit systému

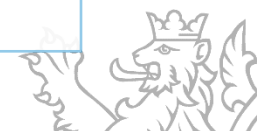
- účel: ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu
- auditovaný subjekt: ŘO/ZS, PCO/PO, NOK

Audit operace

- účel: ověřit legalitu a správnost výdajů vykázaných Komisi (na vzorku výdajů)
- auditovaný subjekt: příjemce dotace

Audit účetní závěrky

- účel: poskytnout EK přiměřenou jistotu o úplnosti, přesnosti a věrohodnosti účtů
- auditovaný subjekt: PCO/PO

Zjištění z auditů

Audit systému

- akční plán - AO dává doporučení, auditovaný subjekt přijímá nápravná opatření
- vliv na hodnocení ŘKS (1 až 4)

Audit operace

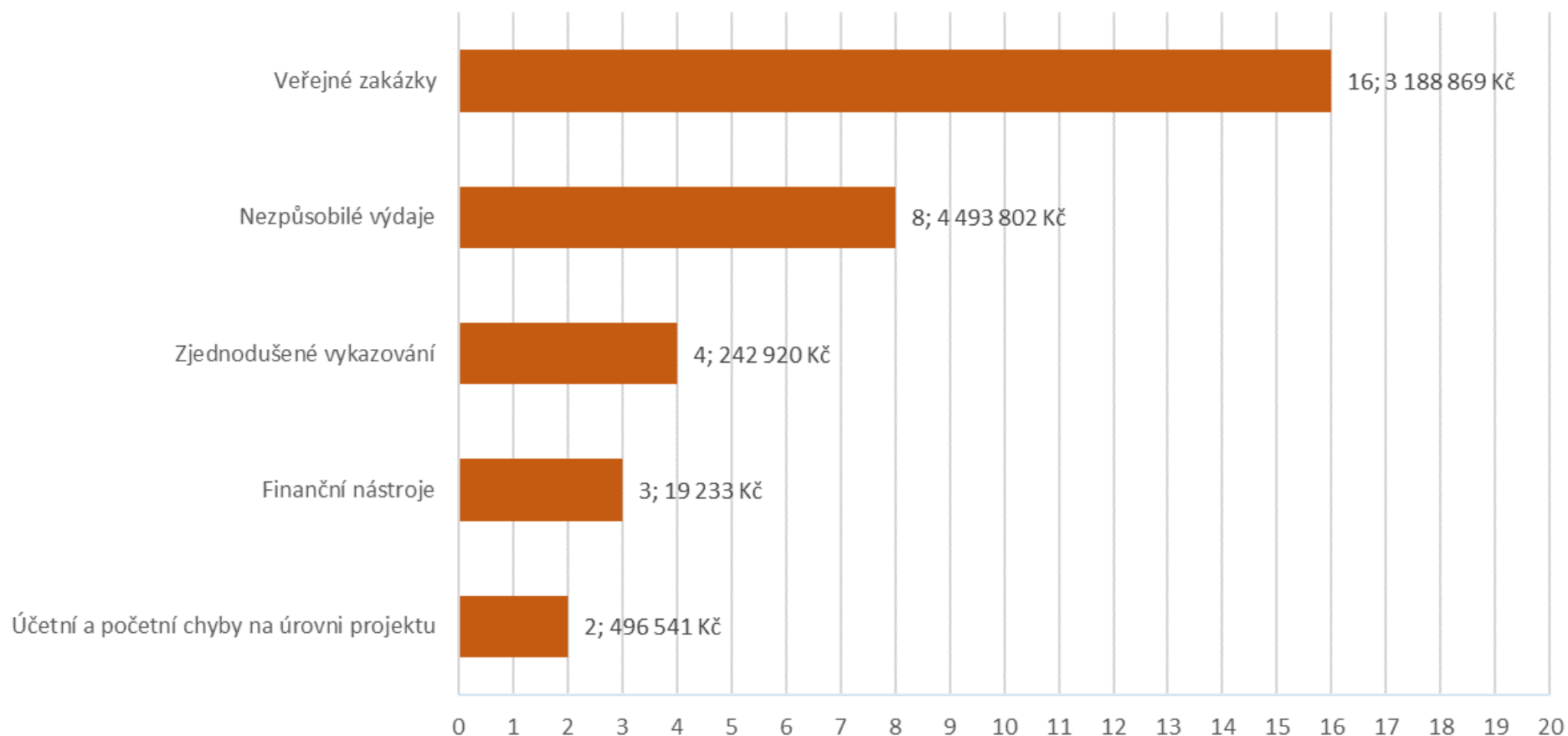
- zjištění bez finančního dopadu / zjištění s finančním dopadem
- finanční oprava – oblast VZ dle Rozhodnutí Komise C(2019) 3452, mimo oblast VZ dotčená částka nebo sazba dle právního aktu
- extrapolace výsledků – i malá finanční oprava může ovlivnit celkovou chybovost programu

Audit účetní závěrky

- dtto audit systému

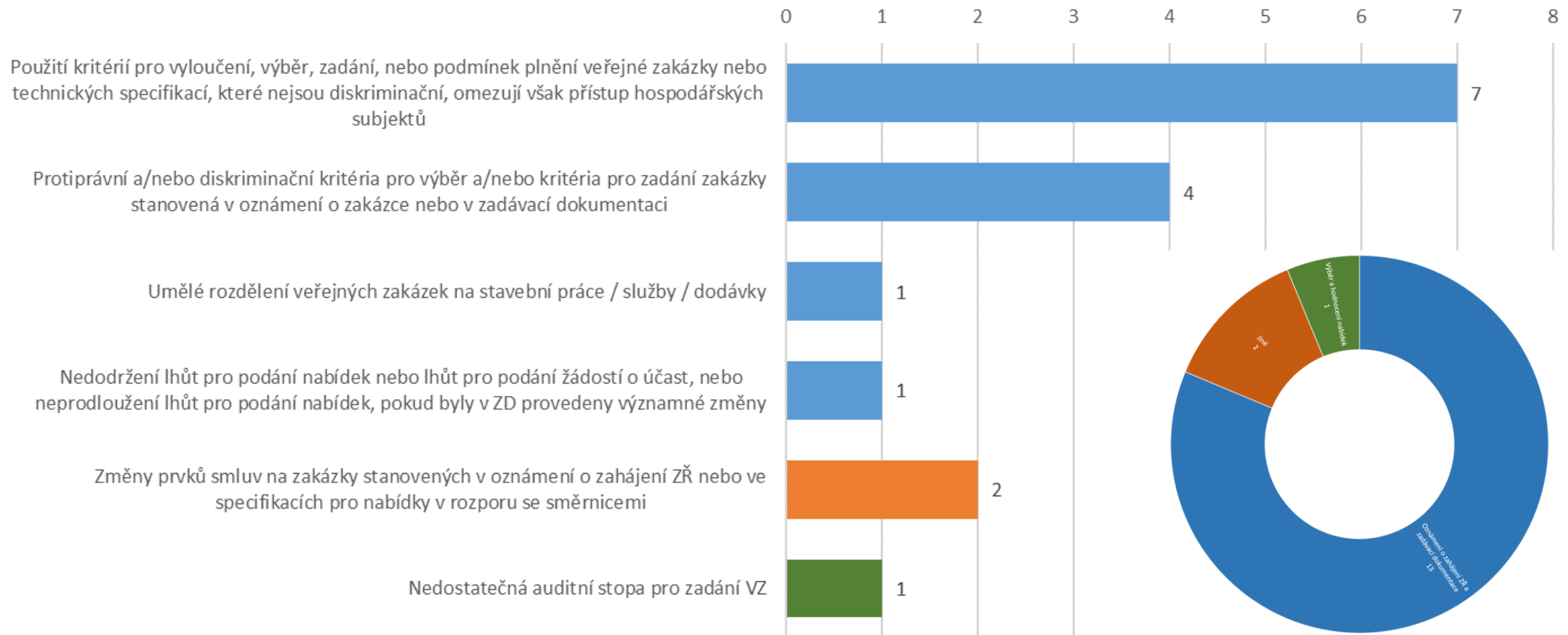
Zjištění dle kategorií pochybení v roce 2024

Zdroj dat: IS APAO, pouze rok 2024

Pochybení v oblasti VZ v roce 2024

Audit operace v praxi

- **Metodický postup Auditního orgánu MP03**
- **Výběr základních KL:**
 - MP03.12 Kontrolní list pro výkon auditu operace
 - MP03.13 Kontrolní list pro výkon auditu operace – veřejné zakázky dle pravidel OP
 - MP03.14 Kontrolní list pro výkon auditu operace – veřejné zakázky dle zákona
 - MP03.16 Kontrolní list – způsobilost výdajů
 - MP03.17 Kontrolní list – veřejná podpora
 - MP03.91 Záznam o ověření vlastnické struktury žadatele/příjemce
 - MP03.93 Kontrolní list – změna závazku ze smlouvy
 - MP03.94 Záznam o ověření střetu zájmů
 - MP03.96 Kontrolní list k aplikaci ZMV (kompenzace) v operacích

Příklady nesrovnalostí

- **Plnění zakázky v rozporu s podmínkami Smlouvy od dílo.**
- **Nesplnění požadovaných kritérií** v rámci hodnocení podané nabídky uchazeče.
(zadavatel hodnotil nabídku podle jiných kritérií, než která byla stanovena v zadávací dokumentaci)
- **Nepřiměřené a neodůvodněné nastavení technických podmínek** na pořízení nakladače, traktoru, bagru
(požadavek na kombinaci takových technických parametrů, které mohl splnit pouze jeden vybraný stroj)
- **Nezveřejnění dodatečných informací a nedostatečný popis některých položek rozpočtu.**
- **Duplicitní financování** (Covid).
- **Prosté chyby ve vykazování** (účetní chyby, přepisy, nezpůsobilé výdaje marginálního významu).

Porovnání parametrů (automobil do 3,5 tuny)

<u>Specifikace vozidla (parametry)</u>	<u>Vozidlo č. 1</u>	<u>Vozidlo č. 2</u>	<u>Vozidlo č. 3</u>
Kategorie vozidla N1 (N1G) s ložnou plochou do celkové hmotnosti 3,5tuny.	ANO	ANO	ANO
Vznětový motor	ANO	ANO	ANO
Počet válců min 4	ANO	ANO	ANO
Max výkon min 110 Kw	147 kW	125kW	120/140 kW
Zdrvihový objem motoru min 2300cm ³	3200 cm ³	2000 cm ³	2300 cm ³
Uzávěrka zadního diferenciálu	ANO	ANO	ANO
Rozměry ložné plochy (dxš - mimo podběhy) min 1500x1500 mm	1613 x 1560	1613 x 1560	1581 x 1560
Brodivost min 700 mm	800 mm	800 mm	600 mm
Užitková hmotnost min 900 kg	1033 kg	1077 kg	1100 kg
Zadní parkovací kamera	ANO	NE	ANO

Porovnání parametrů

(zemědělská technika)

<u>Specifikace traktoru (parametry)</u>	<u>Traktor č. 1</u>	<u>Traktor č. 2</u>	<u>Traktor č. 3</u>
Počet válců motoru (min 6)	6	6	6
Objem motoru (min 6,5)	6,7	6,7	6,8
JM výkon (min) 165 kW	184	184	186
JM výkon (max) 195 kW	300	313	206
Norma pro znečištění FT 4	T4	Stage IV	FT4
Typ motoru (technické řešení DFP - EGR - SCR - DOC)	Hi-eSCR patent + DOC	DOC+Hi-e SCR 2	DFP+EGR+SCR+DOC
Výměna oleje (min 750 mth)	600/750	600/750	750
Výměna oleje v převodovce a koncových převodech (min 1500 mth)	1200/1500	1500	1500

Zajímavosti a doporučení

▪ Zajímavosti:

- Rozdílné informace v produktových listech (CZ/EN/GER)
- Neúplné produktové katalogy (neobsahující veškeré informace)
- Informace na vyžádání (např motohodiny, servisní podmínky a etc..)
- Rozdílné názvosloví pro normy (USA/EU a zbytek světa)
- Rozdíl mezi produkty v rámci Evropy a zbytku světa (ne všude je vše k dostání)

▪ Doporučení:

- Pečlivé zvolení parametrů (komunikace v rámci firmy řidiči/dílna/technici/vedení)
- Provést průzkum trhu (sestavit požadavky a obeslat potenciální uchazeče)
- Trvat na doložení parametrů (prostřednictvím produktových listů, katalogu a etc...)
- Parametry volit jako minimální a v případě technologií umožnit variantní řešení

3E – nový fenomén kontroly zakázek?

Zdroj: CRR

- **Pravidla pro zadávání veřejných zakázek a výběrových řízení, kapitola 4.1.1. Zásady postupu zadavatele:** Zadavatel musí při zadávání zakázky dodržovat zásadu transparentnosti a **přiměřenosti**. Ve vztahu k dodavatelům musí zadavatel dodržovat zásadu rovného zacházení a zákazu diskriminace.
- **PPŽP - „hospodárností projektu“** – naplnění, případně míra naplnění zásady hospodárnosti, která je jednou ze zásad řádného finančního řízení a je definována v nařízení EP a Rady (EU, Euratom) č. 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 (dále také „finanční nařízení“) a v **zákoně č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole. Účelem hospodárností projektu je posoudit cenu zdrojů použitých pro realizaci rozpočtu;**

3E – nový fenomén kontroly zakázek?

Zdroj: CRR

- **Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 9 A 4/2020 – 99 ze dne 22. 6. 2022**
- Spor mezi účastníky řízení spočíval v posouzení, zda na základě uvedeného skutkového stavu a jednání žalobkyně, tj. **uzavření kupní smlouvy s druhým dodavatelem, který učinil nabídku s mnohem vyšší cenou, byl žalovaný oprávněn dovodit porušení principů hospodárnosti, efektivity a účelnosti**, když žalobkyni není vytýkáno, že by porušil nějakou povinnost explicitně stanovenou v ZZVZ, a žalobkyně namítala, že zadávací řízení proběhlo standardně za obvyklých obchodních okolností, které ZZVZ nevylučuje, přičemž nebyla uzavřena zakázaná dohoda (tj. dohoda soutěžitelů).
- „Soud považuje za nezbytné předeslat, že poskytnutí dotace z veřejného rozpočtu je de facto dobrou vůlí veřejného poskytovatele, která musí být na druhé straně vyvážena přísnými podmínkami, které zavazují jejího příjemce. **Příjemce dotace je proto povinen při nakládání s rozpočtovými prostředky dodržovat nejen zákonné podmínky, ale také podmínky stanovené ve smlouvě či v rozhodnutí o poskytnutí dotace** (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Afs 113/2007 – 63).“

3E – nový fenomén kontroly zakázek?

Zdroj: CRR

- **Zadavatel postupuje v rozporu se zásadami 3E, když vyloučí dodavatele z další účasti v zadávacím řízení z důvodu nesplnění zadávacích podmínek (nedoložení splnění základní a profesní způsobilosti, technických kvalifikačních předpokladů atp.), aniž by dodavatele vyzval k doplnění nabídky dle § 46 odst. 1 ZZVZ, a měl tedy postaveno najisto, že tento účastník není schopen nedostatky nabídky ani po doplnění zhojit (pokud je náprava možná).**
- Vhodné vždy vyzvat k objasnění nebo doplnění nabídky dodavatele s nejnižší nabídkovou cenou, pokud ZZVZ zadavateli takové vyzvání umožňuje a současně pokud neexistují jiné okolnosti v konkrétním případě odůvodňující nevyzvání dodavatele k objasnění nebo doplnění nabídky.
- **Zdroj: 9A 4/2020 – 99, právní věta:**
- **Oprávněným důvodem k nevyplacení části dotace (§ 14e zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech) určené k financování veřejné zakázky je souhrn indicií, který vede ke zjištění, že příjemce dotace jednal bez náležité péče, opatrnosti a nevynaložil žádnou snahu k odhalení motivace jednání uchazečů o zakázku, které by spočívaly ve vyjasnění rozdílů nabídkových cen a současně v odstoupení jednoho z dodavatelů, který nabídl cenu nižší, tak, aby byly vyloučeny pochybnosti o reálně proběhlé hospodářské soutěži.**

Funkční celek – dělení zakázek

- Dále AT doporučuje z důvodu prevence a předcházení nesrovnalostem, zda tvoří jednotlivé části poptávaných dodávek, služeb či stavebních prací jeden funkční celek nebo ryze samostatné nesouvisející poptávky, soutěžit realizace v režimu odpovídajícím celkové hodnotě, s rozdělením na dílčí části (kap. 4.4.5).
- Auditorský tým upozorňuje vývoj judikatury ÚOHS a soudů, která takové řešení doporučuje. Příkladem je rozhodnutí ÚOHS (spisová značka: S0241/2025/VZ), kdy technicky **samostatné přístroje mohou tvořit funkční celek, pokud mají jednotící účel**. „Jednotlivé přístroje sloužily k odběru a zpracování krve a plazmy – tedy směřovaly ke stejnému cíli, ačkoliv každý mohl fungovat samostatně“. ÚOHS tak konstatoval porušení zákona, neboť **zadavatel měl posuzovat hodnotu všech částí dohromady**, a zakázku tak měl zadat formálně správně.

Audit systému OPR2/2024/S/001

OP Rybářství 2021- 2027

Zjištění č. 1

Nedostatečné nastavení a ověření hospodárnosti projektu v rámci věcného hodnocení a výběru projektu

- Část A - Přidělení bodů za hospodárnost ve vztahu ke změnám není v PPŽP jednoznačně definováno.
- Část B - Kritérium „Porovnání rozpočtu s normativem“ nereflektuje celkový rozpočet projektu.
- Část C - Záznamy z věcného hodnocení v rámci daného kritéria v systému MS21+ jsou nejednoznačné, v několika případech bez auditní stopy a možnosti dalšího přezkumu.
- Část D - Limity některých normativů jsou bez vlivu na skutečnou hospodárnost projektů.

Zjištění č. 2

Nedodržení lhůt pro proplacení po podání Žádosti o platbu

- AT identifikoval, že v několika projektech nebyl příjemcům proplacen příspěvek z veřejných zdrojů (ŽoP) v souladu s bodem b), odst. 1, článek 74 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních: Řídící orgán:
- „zajistí, s výhradou dostupnosti finančních prostředků, aby **příjemce obdržel splatnou částku v plné výši, a to nejpozději do 80 dní ode dne předložení žádosti o platbu příjemcem**; uvedená lhůta může být přerušena, pokud informace předložené příjemcem řídicímu orgánu neumožňují rozhodnout, zda je daná částka splatná;“

Zjištění č. 3

Nevyhovující a riziková definice strojů podléhajících schválení na pozemních komunikacích

- Autoři komentáře odborného vydavatelství Wolters Kluwer k zákonu č. 56/2001 Sb.; o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích Mgr. Michal Tichý a Ing. Martin Šoc uvedli:
- **„Aby bylo možné považovat vozidlo za nové, nesmí být provozováno v České republice ani v jiném státě. To znamená, že takové vozidlo nesmí být zaregistrováno v příslušném registru, a to ani na vývoz (§ 14). Dále nesmí být používáno ani ke zkušebním a předváděcím účelům (§ 38a až 38c).“**
- AT spatřuje nesoulad definic mezi národní, unijní legislativou a PPŽP v případě definice nového vozidla (legislativa) a stroje, který podléhá schválení na pozemní komunikaci (PPŽP). Tento rozpor může vést příjemce k mylnému výkladu PPŽP a v konečném důsledku ke vzniku nezpůsobilých výdajů v podobě použitých vozidel jako strojů podléhajících schválení na pozemních komunikacích.

Zjištění č. 4

Nedostatečně vedená auditní stopa v projektech energetických úspor

- **Příjemce dotace je povinen zajistit existenci odpovídající auditní stopy realizovaných aktivit a realizovaných nákladů**, takové nastavení je řídicí orgán povinný implementovat do svého řídicího a kontrolního systému. Požadavek na povinnost minimální existence auditní stopy vychází z Nařízení o společných ustanoveních NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 (čl. 69 odst. 6, čl. 74 odst. 1 písm. a) a odst. 2, čl. 81 odst. 1 a 2, čl. 83, čl. 94 odst. 3, čl. 95 odst. 3; příloha XI a XIII). Výdaje bez existence dostatečné auditní stopy mohou být pak označeny jako nezpůsobilé.
- **Jedná se o fotodokumentaci stavu/vzhledu budovy před realizací stavebně-energeticky účinných opatření (zateplení obvodového pláště nebo střechy, výměny okenních nebo dveřních výplní, topného systému).**

Zjištění č. 5

Nedostatečně provedená analýza rizik k administrativním ověřováním a nedostatečné nastavení významnosti rizik

- Auditorský tým zjistil nedostatečně nastavenou **analýzu rizik** (Risk Based Management Verifications dále jen „analýza rizik“) k administrativním ověřováním.
- **Detailní administrativní ověřování doporučuje AT provádět na vzorku projektů a u nejrizikovějších projektů provádět kontroly na místě, vše na základě Analýzy rizik**, která bude v souladu s ON (EU) 2021/1060 čl. 74 odst. 2. Dále AT doporučuje Strategii řízení rizik včetně Analýzy rizik doplnit o popis postupu navazujících činností (např. doplnit o popis procesu extrapolace chyby na celek).
- Aktualizovat analýzu rizik v případě nově zjištěných rizikových faktorů a provádět aktualizaci plánů kontrol, vést náležitou auditní stopu z provedené analýzy rizik, tj. uchovávat záznamy o analýze rizik a evidovat v monitorovacím systému údaje o provedených analýzách rizik s dopadem do plánu kontrol. Prostřednictvím Analýzy rizik zpracovat a vyhodnotit dopady rozšíření katastrální a litorální plochy v rámci zjednodušené metody vykazování.

Audit systému OPR2/2025/S/001

OP Rybářství 2021- 2027

neformální informace

OPR2/2025/S/001 - 5 zjištění

- Rizika hodnocení kritéria efektivnosti v rámci posouzení „Plánu rozvoje chovu ryb“ externím hodnotitelem.
- Úprava popisu nezpůsobilých aktivit v oblasti inovací a popisu procesu věcného hodnocení v kritériu efektivnost inovace.
- Zajištění kontroly posouzení klimatické odolnosti investic do infrastruktury s očekávanou životností alespoň pět let.
- Aktualizace Analýzy rizik pro výběr projektů pro kontrolu v rámci OP Rybářství 2021–2027 z důvodu prevence a ověření plnění monitorovacích indikátorů příjemcem s vlivem na výkonnost programu.
- Nesoulad v nastavení věcného hodnocení projektu arbitrem v PPŽP a v MS2021+.

DĚKUJEME ZA POZORNOST

Ing. Jan Mandelíček

Ing. Mikuláš Ostatnický

Ministerstvo financí
České republiky

